

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 22, 1931. — SREDA, 22. APRILA 1931

TELEFON: Chelsea 2-3878

NO. 94. — STEV. 94.

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

AMERIKANCI MOBILIZIRajo PROTI VSTAŠEM

SEDEM BOJNIH LADIJ JEBILO POSLANIH PROTI HONDURSKI IN NICARAŠKI OBALI

Ameriške družbe se boje vstaškega napada. — Državni departement je dobil poročilo, da prodira najmanj osemsto vstašev proti San Pedro Sula. Zaenkrat se še ne ve natanko, če je general Ferrara v zvezi z vstajo. — V republiki Honduras je proglašeno vojno stanje. — Iz Mehike poročajo, da se bodo vstaši že danes polastili glavnega mesta.

WASHINGTON, D. C., 21. aprila. — Proti Hondurasu in Nicragvi je bilo poslano največje ameriško brodovje, kar jih je bilo kdaj poslanih za zaščito ameriških interesov v Južni oziroma Centralni Ameriki.

Vsega skupaj je odplulo v tamošnje vodovje sedem bojnih ladij.

Brodovje tvorijo: križarka "Memphis", križarki "Trenton" in "Marblehead", ladja "Langley", ki transportira zrakoplove, ter kanonska čolna "Ashville" in "Sacramento". Proti ogroženi zoni je odplula tudi križarka "Rochester", ki je obenem tudi zastavna ladja karibejskega skvadrona.

Proti San Pedro Sula v Honduras prodira od petsto do osemsto vstašev. Tako javljajo privatna poročila, ki jih je dobil državni departement od raznih ameriških trgovskih družb.

Odločilna bitka se bo vrnila pri San Pedro Sula. Tola in druga severna pritanišča so baje mirna.

Sprva se je domnevalo, da se je vstaji pridružil tudi general Ferrara, toda te vesti so se izkazale kot neresnične oziroma nezanesljive.

Ameriški trgovci pošiljajo zelo razburljiva poročila, dočim brzjavke ameriških konzulov niso tako vznemirljive.

Julius G. Lay, ki je ameriški poslanik v Tegucigalpi, pravi, da se bo vstaja zvodenela, ker ima potrebne podpore vojaških oziroma civilnih voditeljev. Nadalje je omenil, da so vstaši oddaljeni najmanj trideset milj od važnih pristanišč, v katera so bile poslane ameriške bojne ladje.

TEGUCIGALPA, Honduras, 21. aprila. — Vlada predsednika Colindresa, ki si prizadeva zatreći vstaško gibanje v severnem delu Honduras, je proglašila vojno pravo nad vso deželo. V vsa prizadeta ozemlja je poslala vojaška ojačenja. Meje so zaprte vsem političnim izgnancem.

V Guatemale so arretirali generala Filiberta Diaza Zelaya, ki je bil namenjen v Honduras.

MEXICO CITY, Mehika, 21. aprila. — Brezična poročila iz Hondurasu javljajo, da nameravajo dospeti vstaši že v torek v glavno mesto Tegucigalpo. Mesto nameravajo z naskokom zavzeti ter proglašiti Manuela Rodrigueza provizoričnim predsednikom.

Dr. Pedro Zepeda, tukajšnji zastopnik nicaraškega vstaškega voditelja Augustina Sandina, pravi, da je Sandino v neprestani zvezi s honduraškimi vstaši.

WASHINGTON, D. C., 22. aprila. — Razni newyorški denarni zavodi so preklicali svoje investmente. Do tega jih je napotila izjava državnega tajnika Stimsona, da Amerikanci v Nicragvi ne bodo deležni neomejene zaščite ameriške vlade.

MEXICO CITY, Mehika, 21. aprila. — Državljanske organizacije ter mornariška in armadna garnizija so se udeležile danes ceremonij, prirejenih v spomin na ameriško okupacijo leta 1914.

V glavnem mestu Mehike ni bilo nobenih oficialnih ceremonij. Skoro vsi časopisi so pa objavili članke, v katerih so proslavljeni mehiški civilisti in vojake, ki so sicer brezuspešno, tod izredno junakško branili pristanišče pred ameriškim vojaštvom.

POTRESNI SUNKI V drž. NEW YORK

Materijalna škoda ni bila nikjer povzročena. Potresni sunki registrirani tudi v Massachusetts in Vermontu.

ALBANY, N. Y., 21. aprila. — Več močnih potresnih sunkov so občutili včeraj v gorenjem delu države New York ter tudi v Massachusetts in Vermontu. Materialne škode ni bilo nikjer opaziti.

Središče potresa je bilo ozemlje, ki leži med Albany, Schenectady in Troy.

V teh mestih so se zibale hiše, kročniki so ročotali. Druge nesreče pa ni bilo.

V Waterfield, N. Y., se je neki moški, pri britju močno urezal.

Potresne sunke je oficijno registriral Dudley observatorij v Albany ter seismograf Petra Canizija v Buffalo. Pričeli so se nekako ob treh popoldne ter trajali eno minut.

Glen Falls, Syracuse in drugi kraji so istotako močno občutili potres.

V Warrenburgu je padel težak pislalmi stroj na tla. V Troy je dobro več hiš razpotek.

V Springfield, Mass., so tudi čutili potres.

SKRIVNOST ANGL. ZIDARJA

Pri polaganju temeljnega kamena v Liverpoolu leta 1904 so vzidali socijalistični zidarji tajne spise.

LONDON, Anglija, 21. aprila. — Nejni zidar je včeraj tukaj priznal, da je vzdal pri polaganju temeljnega kamena za katedralo v Liverpoolu leta 1904 v zd zaklenjeno kaseto v kateri se nahajajo socijalistični spisi ter propagandne tiskovine.

Socijalizem je bil v onem času v Angliji bolj na slabem glasu kot pa danes, ko vrla MacDonald.

Fred Bower se imenuje stari zidar, ki bi vzbulil takrat med svojimi tovariši veliko pozornost.

Vzidani spisi imajo skrajno radikalno vsebino.

Bower je izpopolnil svojo povest z izjavo, da je obvestil o tem sedanega kancelejra Filipa Snowdena, ki pa ni mogel ničesar storiti, ker so bili spisi preglaboko zazidani.

TEGUCIGALPA, Honduras, 21. aprila. — Predsednik republike Honduras, Vincente M. Colindres, je rekel danes, da bo vstaja, ki je izbruhnila prejšnjo soboto, kmalu končana.

Ameriškega podkonzula Wassona v Puerto Cortez so pozvali prebivalci mesta San Pedro Sula, naj posreduje med vladnimi in vstaškimi četami, predno bo prišlo do boja v bližini mesta.

Spolšno se domneva, da bo mogoče vstaše pregoroviti, da bodo smatrali mesto za nevtralno ozemlje ter da ga bodo respektirali.

Predsednik Colindres je nadalje izjavil, da je na njegovi strani pretežna večina prebivalstva.

Tudi guatemalska vlada mu v vseh ozirih pomaga.

Diaz Zelaya, ki je baje zasnoval vstajo, je bil v Guatemale arretiran.

Dozdaj je prišlo samo na treh mestih do precej vročih spopadov med vstaši in vladnim vojaštvom.

BORBA PROTI ZNIŽANJU PLAČ

Predsednik Ameriške Delavske Federacije je pozval delavce, naj odločno nastopijo proti tozadevnim poskusom delodajalcev.

Predsednik Ameriške Delavske Federacije, William Green, je pozval danes izdelovalce ženskih ročnih torbic v New Yorku, naj se z vso silo, ki jim je na razpolago, protivijo znižanju plač.

Unija izdelovalcev ženskih ročnih torbic mu je sporočila, da poteka pogodba med delavci in delodajalcji dne 1. maja ter da hočejo z enim dnevm wejavitvi gospodarji novo plačilno lestvico.

Predsednik unije je brzjavil Green: — Naročite delavcem, naj odločno vztrajajo pri svojih zahtevah. Pod nobenim pogojem se ne smejo zadovoljiti s petnajst odstotnim znižanjem plač.

Tak poskus delodajalcev je v ocenitem nasprotju z njihovo obljubo, ki so jo zadali predsedniku Zdravju, da ne bodo znizali plač ter da bodo vzdržali mir v industriji.

BELGIJEC AREТИRAN V ITALIJI

Profesorja Moulinša dolže, da je podpiral protifašiste. — Pogrešali so ga od 10. aprila.

MILAN, Italija, 21. aprila. — Profesor Lepold Moulin iz Bruselja se nahaja tukaj v ježi, obdolžen, da je podpiral protifašistovsko gibanje.

Policija je danes prvič objavila arretacijo. V svoji posesti je imel kratek, ki so kazale napredek protifašističnega gibanja.

Ariadno Forosati neki Italijan, je bil arretiran z njim vred.

Oba so bosta moralna zagovarjati pred posebnim sodiščem za obrambo države. Obkrito trdijo, da je profesor Moulin pred pretezo, da hoče obiskati več družin, kajih člani žive v Belgiji, prišel v Italijo.

V Bruselju je bilo italijansko poslaništvo posebej zavarovan, ker se je vrla italija demonstracij dijakov, ki se boje za varnost profesorja

V Švici in severozapadnih delih kontinenta je padal sneg.

Nad Kanalom divja oster vihar, ki dela velike preglevalice počasnim letalcem.

V Croydonu in Bourgetu so bili ustavljeni vsi poleti in ob obali severne Francije so morale ladje poiskati prabežališča v lukah.

V okolici Londona je padal več v splošnem, da je bilo bolj mrzlo kot kdaj kolik ob tem času v zadnjih 15 letih.

V različnih delih Anglije je padal več toč. Kapalisa so vsi zapuščeni.

RIM, Italija, 21. aprila. — Dež, ki pada že 48 ur, je povzročil v južni Italiji veliko škodo na pridelkih.

Polejedelski urad je izjavil danes, da more le takočinje lepo vreme praviti povzročeno škodo.

Deževalci je pričelo zadnji petek ter je deževalo brez prestanka do danes zjutraj ob osmih.

Reke in potoki so zelo narasti, a od nikjer ne potočajo o kaki preplavi.

PETDNEVNI TESEN

ZA TISKARJE

ALBANY, N. Y., 21. aprila. — Članek Printing Pressmen's unije v Albany, Troy, Saratoga Springs in Glen Falls so sklenili delati samo po pet dneh na teden, da bodo pravili svojim brezposelnim tovarisem do zasluga.

BEGUNCI SE VRAČAJO NA ŠPANSKO

BERLIN, Nemčija, 21. aprila. — Iz Varšave poročajo, da se je odpravilo dosta španskih komunistov iz Moskve proti domu. To so Jure, ki so pod monarhistično diktaturopomogli svojim brezposelnim tovarisem do zasluga.

Dozdaj je prišlo samo na treh mestih do precej vročih spopadov med vstaši in vladnim vojaštvom.

FRANCOSKI ŠPIJONI SO ODPOTOVALI

Nemški zunanjji urad je uvedel preiskavo. — Na povelje francoskega poslaništva so se morali takoj odpeljati iz Königsberga.

BERLIN, Nemčija, 21. aprila. — Ko so se vrnili v Königsberg trije francoski častniki, so bili arretirani in zasilani zaradi špijoma, so morali na povelje francoskega poslaništva takoj odpotovati.

Arretirani so bili v bližini Königsberga, ko so fotografirali vaje nemške artillerije.

Medtem je pa uvedlo nemško zunanje ministrstvo temeljito preiskavo.

Vse fotografije so špijonom odvezeli ter jih poslali v Berlin. Najbrž bo nemška vlada zahtevala od podpisca francoskega konzula ter nam domestuječega vojaškega ustaša francoskega poslaništva. Oba sta bila namreč v družbi špijonov.

NENAVADNO VREME V EVROPI

Sneg in toča od Alp pa Anglije. — Dež je povzročil veliko škodo na pridelkih v Italiji.

LONDON, Anglija, 21. aprila. — Večji del zgodnjine Evrope je dužel danes povratek v resnično zimsko vreme.

V Švici in severozapadnih delih kontinenta je padal sneg.

Nad Kanalom divja oster vihar, ki dela velike preglevalice počasnim letalcem.

V Croydonu in Bourgetu so bili ustavljeni vsi poleti in ob obali severne Francije so morale ladje poiskati prabežališča v lukah.

V okolici Londona je padal več v splošnem, da je bilo bolj mrzlo kot kdaj kolik ob tem času v zadnjih 15 letih.

V različnih delih Anglije je padal več toč. Kapalisa so vsi zapuščeni.

RIM, Italija, 21. aprila. — Dež, ki pada že 48 ur, je povzročil v južni Italiji veliko škodo na pridelkih.

Polejedelski urad je izjavil danes, da more le takočinje lepo vreme praviti povzročeno škodo.

Deževalci je pričelo zadnji petek ter je deževalo brez prestanka do danes zjutraj ob osmih.

Reke in potoki so zelo narasti, a od nikjer ne potočajo o kaki preplavi.

PETDNEVNI TESEN

ZA TISKARJE

ALBANY, N. Y., 21. aprila. — Članek Printing Pressmen's unije v Albany, Troy, Saratoga Springs in Glen Falls so sklenili delati samo po pet dneh na t

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Pres.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sunday and Holidays

Ez celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališča naznani, da hitrejš najde mo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3878

NICARAGUA

Državni tajnik Stimson je pred kratkim izjavil, da vlada ne more nuditi zaščite onim ameriškim državljanom ki se nahajajo v notranjosti Nicaragve.

Ta njegova izjava je marsikoga zelo neprijetno dirnila.

Stališče, ki ga je zavzela vlada, je pa v precejšnjem soglasju s položajem, ki se je zdaj razvil v Nicaragvi.

Washingtonska vlada ne more pošiljati svojih mornariških vojakov v notranjost Nicaragve, da bi se zavzeli za tamnošnje Amerikance, ki so morda ogroženi od vstavev.

Odlok državnega departmента pa seveda ne pomenja, da bodo Amerikanci v Nicaragvi brez vsake zaščite.

Tajnik Stimson svetuje Amerikancem, naj se podajo v obrežne kraje, kjer bodo ameriške oblasti ščitile njihovo življenje in imetje.

Oni, ki zahtevajo, naj bi naša vlada odločno nastopila proti Nicaragvi, pozabljajo, da se ne sme. Nicaragve meriti z istim merilom kot druge dežele. O kaki stabilni vladni v Nicanagvi ni niti govora.

Ameriška vlada si je z vsemi silami prizadevala vzdržati mir, kar se ji je tudi posrečilo.

Brez podpore Amerike bi se tam ne mogla vzdržati nobena vlada. In baš pomoč, ki jo je nudil Washington v tem oziru, je vstaše pod Sandinovim vodstvom neprestano podžigala, da so se borili proti "obstoječi sili".

Že lani je bilo objavljeno, da bo ameriško vojaštvo odpoklicano iz Nicaragve. Ta sklep je temeljal na domnevni, da bo Nicaražanom mogoče upravljati svoje lastne zadeve.

V to svrhu je bilo treba organizirati primerno političko silo. Narodna garda je bila organizirana in izvezvana s pomočjo ameriških častnikov.

Ker so pa zadnji dogodki pokazali, da garda še ni kos svojih nalog, so sklenile washingtonske oblasti pustiti v Nicaragvi še potsto mornariških vojakov.

Nekateri si prizadevajo pregovoriti washingtonsko vlado, da bi ne klicala svojih vojakov iz Nicaragve. Pa še dalje gredo. Hočejo namreč, da bi poslale Združene države tja nadaljnje oddelke vojaštva.

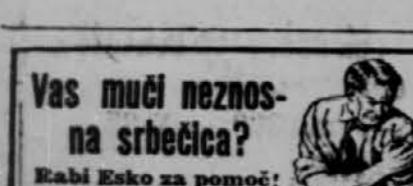
Po zatrdilu državnega tajnika Stimsona se ne bo zgodilo niti to, niti ono.

Predsednik Hoover je v tako kočljivim položaju.

V Nicaragvi se ne nahajajo samo Amerikanci, pač pa tudi državljeni drugih dežel.

Ker izvaja Amerika že par let protektori nad Nicaragvo, smatrajo za njeno dolžnost, da ščiti vse tamnošnje tujerodece.

Soglasno z Monroe doktrino namreč ne smejo evropske države izkreati svojega vojaštva na ameriških tleh.

Bog zločinka iz bolnice.

Tisočer se poslujujejo Esko zoper mučne izpuščaje in druge kočne neprilike. Za nekoliko 50 let. Hiter zauzačiški srbečič. Pri lekarjih. Vasore ZASTONJ. Plaže na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

10

Iz Slovenije.

Tragična smrt posestnice.

Utonul v studencu.

Družino Skuna iz Vučje vasi tik Krizevec pri Ljutomeru je baš za prienike doletela srašna nesreča, ki je vzbudila večposlovno sočutje. Izgubili so nenadoma svojo gospodijo-mater... utopila se je v gnijizio. Ta žalostna vest se je blisko raznesla po bližnjih in daljnjih okoliših.

Gospodinja ima pred prazniki vse polne roke dela in skrb. Tako je tudi ona, klubj svojim 6 križem, že povezd prijetja za del. Namah pa je sredi dela usoda prekrizala življenje. Ko se je vračala iz hleva, se je ob netem spodalknila. Izgubila je ravnotežje ter z vso silo padla v precej globoko gnijizno naravnost na obraz in se vtopila. Niti ni utegnila zakritati, tako maglo se je zgodilo.

V takem položaju jo je našla hčerka in ko so jo potegnili iz gnijizne, je bilo njeno življenje že pri kraju. Počakali so jo ravno na Veliki petek na krizevskem pokopalisku. Zadostno so stopali za preminulo, ki ji ni bilo več dano slišati velikonočno ozvono, domači in številni znanci.

prt.

Samomor ugledne zdravnice.

V Velikem Bečkerku se je na Velikonočno nedeljo ustrelila znana zdravnica Dragica Bakalov. Njen mož je uradnik v Beogradu. V soboto je prišel kakor običajno vso soboto v Velikem Bečkerku k ženi. Legla sta zgodaj spati, okoli polnoči je Bakalov prebudil streln, opazil je, da njegove žene se v postelji in ko je vstal in odšel v sedanjo sobo, jo je našla že mrtvo. Ustrelila se je z velikim vojaškim samokresom.

Bakalov je izpovedal, da se je tako nekaj preprial z ženo, vendar ta prepriča ne more biti povod njenega obupnega dejanja. Policijski je uvedla preiskavo, ki je ugotovila, da je Bakalov spoznal zdravnik pred tremi leti, ko je bil carinski uradnik v Velikem Bečkerku. Po njuni poroki je bila ukinjena carinarna v Velikem Bečkerku in Bakalov je bil premeščen v Beograd. Žena je ostala v Velikem Bečkerku, ker je imela v mestu številne paciente. Mož se je pa vozil vsako soboto iz Beograda k njej. Usodno soboto sta se sprla, ker je mož zdravnici očital, da ga nima več rada. Žena se je začela jokati in ko je vzela iz omare robe, da bi si obrisala solze, je zagledala v njem zamokres, ki ga je bila kupila pred dve mesecema. Tedaj se je v nji porodila misel, da bi šla prostovoljno v smrt. Ko je mož zvedel, da je žena mrtva, se je hotel se sam ustreliti, kar je pa zdravnik preprečil. V njeni omari je policija našla 200.000 Din v gotovini.

Nekateri si prizadevajo pregovoriti washingtonsko vlado, da bi ne klicala svojih vojakov iz Nicaragve. Pa še dalje gredo. Hočejo namreč, da bi poslale Združene države tja nadaljnje oddelke vojaštva.

Po zatrdilu državnega tajnika Stimsona se ne bo zgodilo niti to, niti ono.

Predsednik Hoover je v tako kočljivim položaju.

V Nicaragvi se ne nahajajo samo Amerikanci, pač pa tudi državljeni drugih dežel.

Ker izvaja Amerika že par let protektori nad Nicaragvo, smatrajo za njeno dolžnost, da ščiti vse tamnošnje tujerodece.

Soglasno z Monroe doktrino namreč ne smejo evropske države izkreati svojega vojaštva na ameriških tleh.

Samomor stražnika.

Te dni se je pred stražnico v No-

vi Ves pri Zagrebu ustrelil 24-letni stražnik Vaso Padalka, rodom iz Clermonta, ki je bil na operaciji. Pariške novine obširno pisajo o tem begu in domnevajo, da je v Parizu zoper prišel z svojo staro profesijsko: vstopi in tažinami.

iz.

z.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

M I Z A

Štirje smo sedeli za staro mizo in smo se pomenovali. Zunaj je dremal mladenički popoldan. Ničesar ni bilo v njem, le nekaj otočnega, brezkončnega pričakovanja, ki se ne izpolni nikoli.

Seveda, nam ni tako težko kakor dnevu tam zunaj, v nas ni bilo tistega otočnega pričakovanja. V nobenem. Ne v debelem, rdečeljčnem gospodu — o, on je dober z menoj, ono ve, da z menoj ni več ničesar, prav ničesar. Sam pa je po šestih križih svojega življenja prilezel na enega izmed tistih prijaznih gledčev, ki so na njih bili graditi ali gospodki dvorec. Nekaj viteške romantične se renci že v starih koštih kostanjih. Ko gledajo mrkim stražarjem podobni nekam, daleč preko vsega sveta pod njimi. In takole z viška je človek vedno lahko malo dober. Za vse ljudi tam dolima košček prizanesljivega smehlja.

Zares, njemu ni treba nobenega pričakovanja več.

Poleg debelega prijaznega gospoda je sedel bogat posnek. Poljedelsko šolo ima za seboj. Z njim je kakor z njegovimi njivami, travnikl in gozdovi, da, pri njem je vsaka reč že naprej na svojem mestu. On stje in ukazuje, rokave ima zavijane, kadar zmerja hlapce — seveda, vsakemu 200 dinarjev plače na mesec! — in tudi s sinom, ki ga pošilja v gimnazijo, »svoje namene. Ampak z njim se da govoriti — vsak popoldan pride za eno uro v tole krēmo — nekaj je treba reči o vsemirni raketni, o davkih in alkaličnih, to pa res ni kar tako, tukaj je treba, da človek govoriti o atomih in še o čem všem.

Ali meni in onemu, ki mi sedi nasproti, je najteže. Bogove večkrat sedi tako le v družbi za starimi mizami. Gospodar te krème je, neko pa je bil v Benetkah in v južni Italiji in sedaj mu nekaj južnega solnce vedno slepi oči. Težko mu je, ker sedi takole, saj nekoč... Seveda, nekoc so bili višji nameni v njem, gola resnica je to, čemu za boga pa se ne ozretete tja na steno! da, takrat so bili višji nameni v njem, pa je slikal nekoliko romančne gozdove, pezaže in morske panorame. Potem je bil poštar, nič lahko mu ni bilo s takim poslom, nazadnje je dederal tole gostilno. Samo kadar je v boljši družbi, pije in je navdušen, če je komu sloveno pri srcu — no da, tedaj se sklene naprej podrži kozarc, pa pove s

DELO DOBI 10—15 mož za delat bela drva. Gozd lep. Plača od klastra \$2.75. — John Jančič, R. F. D. 1, West Valley, N. Y.

K J E J E moj oče GAŠPER JELOŠEK, ki je bil na 931 E. 67 St., Cleveland, O. v letu 1921. Prosim rojake, ki vedi zanj, da ga opozore na ta oglaš. Rezka Hervol, Sela štev. 27, pošta Dobova, Jugoslavija. (2x 21&22)

Special Interest Accounts

Vsek, kdor še nima vloge pri nas je vabljeno, da se pridruži mnogoštevilnim našim vlagateljem, ker pri nas je denar VARNO naložen in ga zomore vsak vlagatelj dvigniti vsaki čas, brez vsake odpovedi, kar je v gotovih slučajih velike važnosti.

Vloge obrestujemo po 4%

in obresti teko od vsakega prvega v mesecu naprej in se pripšejo h glavnici vsakega 1. januarja in julija.

Sakser State Bank

DEPOSITORY OF THE STATE OF NEW YORK

NEW YORK, N. Y.

12 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.

FAŠISTIČNE DEMONSTRACIJE V TRŽAŠKIH CERKVAH

TRST, 8. aprila. — Tržaški Slovenci so prestali žalostne velikonočne praznike. Besede, ki jih je goriški fašistovski konzul Avantani spregovoril v svoji poslanici tik pred velikonočnimi prazniki, se niso izpolnile. V Trstu na veliko soboto ni vladal mir, ki ga je napovedal fašistovski oblastnik. Dva incidenta sta na različnih krajin razburila ne slovensko, marveč tudi italijansko prebivalstvo tržaških predmestij.

Skedenski župnik Josip Macarol je v soboto naprosil predsednika društva "Ferrea", Alifreda, naj pripreme društveno godbo v večerni procesiji. Alifred je ogovoril, da bo izrazito italijanskega značaja. Župnik je vedel, da je Alifred fašist in da bi v slučaju, da se procesija ne izvršila, potreboval naprednega zavetnika. Knjižnica Sergeja Maslova ima naslov "Na revolucionarnem delu v sovjetski Rusiji". Maslov je ruski emigrant, med nasprotniki boljševizma dobro znan in v splošnem govorju resno. Mož pravi, da živi prebivalstvo Rusije v strašni bedi. Samo strašen teror in oborožena sila zadružuje izbruh ljudskega gorčenja, ki bi odpahalo tirane, prav Maslov.

Obedi ruskega ljudstva piše: — Dolge, neskončne in nervozne vrste stoje po vseh mestih z 20 do 30.000 prebivalcev. Ni jih samo v najmanjših mestih in po vseh, toda tudi tam kmetje godrnajo, če kaj bomo pa stali v vrsti, saj itak ne moremo ničesar dobiti. V veliki mestih stoje ljudje v vrstah že od 4. junija, jeseni in pozimi pa še v temi. Pogosto se pripreti, da stoji človek po cele ure in čaka na bučno cje, namesto njega pa dober zdrob v vsi njegovi kuhiški načrti, ki pa so postavljeni na glavo. Pogosto ljudje čakajo in ne vedo, kaj bodo dobili, kajti življenje jih je nadavljal stopiti v vsako vrsto pred trgovino, samo da bi se kaj dobiti.

Cerkve so začeli zapirati in podirati lani. Prvotno je bil protivški pokret zelo energičen, kmalu se je pa unesel in komunistična stranka je izdala celo striktno edredbo, da se sime cerkev zapreti samo na izrečeno željo prebivalcev dočasnega kraja. Seveda je serkev strogo ločena od države in zato morajo ljudje sami vzdrževati i duhovnika in cerkev, če ju hočejo imeti. V Moskvi so podrli neko cerkev, kjer imajo zdaj avtob

Frieda Sorrensen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda pripredil G. P.

5

(Nadaljevanje.)

Deklice so odgrinjale mize ter si opasale navadne predpasnike iz temnomodrega blaga.

Nato so morale pomititi čaše ter spraviti ves prostor v red.

Kmalu so se vrnili prvi vozovi domov, in hlapci so odšli v poslovno sobo, da obračunajo s svojo hišno gospodinjo.

Frieda Sorrensen je bila zaposlena približno do dveh. Nato se je preoblikovala ter odišla v svojo sobo, kjer je mati Tribiš takoj nato postavila na mizo priprosto, a močno kosilo.

Dočim je stregla svoji gospodinji, je govorila o marsičem.

Po jedi je Frieda nekakšno počivala. Le semputam je napravila kak obisk v mestu ali pa šla na urico kramljanja k gospoj Volkmar, materi Heinza.

Volkmar je stanoval v prvi vili, ravno nasproti. Pot je vodila ob jerezu ter je bila zelo dolga.

Frieda je bila pri Volkmarjevih kot doma.

TRETJE POGLAVJE.

— Ellen, ali zopet iščeš sladkarje? — je rekla Ruth von Steinbach očitajo svoji sestri, ki je bila mlajša za dve leti.

Stopili sta v majhno stolico, ki je služila obe mači kot spalnica in stanovanjska soba.

Ellen je legla na divan in spustila roman, katerega je čitala, na tla. Smeje se je ozrala v resni obraz sestre.

— Ali moraš vse iztuhlati, ti stara krepostnica Priplaziš se tako, da se moran prestreliti!

Usta Ruth se so tresla od zadržane bolečine.

— Jaz se ne plazim. Ker pa sem polahko prišla noter, si lahko misliš, da je oče zaspal. Hotela sem se izogniti vsakemu šumu. In pozvedovanju prav nič ne potrebuješ, ker vem, da se pečas s svojim najljubšim delom. Ti ne jemlješ le sladkosti, temveč tudi prepovedane knjige.

— In ti se pečas s svojim najljubšim opravilom, da mi držiš moralne pridige, — se je odrezala Ellen, ki je postala zelo nadležna.

Preko resnega obraza Ruth je legla nekaka senca. Kljub temu pa je ostala popolnoma mirna.

— Zelo rada bi imela, da bi mi ne bilo treba držati moralnih pridig, Ellen. Jaz sploh ne razumem, kako opraviš vse to. Izdajati denar za sladkarje in nizvredne romane, to znaš zelo dobro, čeprav nam manjka najbolj potrebnega. Papa potrebuje močnih vin dobre hrane, če se hoče popraviti.

— Da, da, tudi jaz sem lačna. Pri mizi se komaj pošteno najemo. Mati skopari naravnost nezasilijo.

— Ti pretiravaš. Za jesti je že vedno, čeprav se mora mati zelo omejiti. Izposoditi si ničesar več ne moremo izza nesreče papana. Za sladkarje seveda ne zadostuje.

— Ne, v zadnjem času jemo kot revni ljudje. Če bi ne dobila sempatiam kako sladkarjo, bi bila za zbežati, — je rekla Ellen hite.

— Odkod pa imaš denar, Ellen, — je vprašala Ruth vžaloščeno.

Ona je napravila poreden obraz ter ponudila Ruth sladčico.

— Na, Ruth spravi to, — je prosila priliznjeno.

Ruth pa je zmajala z glavo.

— Pusti vendar, — hvala! Meni ni mar.

— Vzemi vendar, — jo je siliha Ellen. — Jaz razpolagam s tajnimi denarnimi sredstvi!

— Katera mi boš morala itak izdati. Od starišev ne dobš gotovo ničesar!

Ellen je vtaknila zopet škatlico pod divan, izpod katerega jo je projek privlekla.

— Sveta nebesa, sedaj se pričenja preiskava! Nič ne pomaga, izpovedati se moram! Obljubi pa mi, da ne boš ničesar izdala materi ali očetu!

Ellen se je dvignila z ležišča. Podprla si je glavo in nato je pričela šepetati:

— Ti, Ruth, bila sem zgoraj v čumnati. Povsem slučajno sem prišla navzgor. In tam je dosti raznili stvari in mali prav gotovo ne ve zanje. Pri tem so bile tudi stare slike Ulrike in celo skrinja, polna starih preprog in drugih okrasov. Dolgo časa sem brskala tamkaj, kajti iskala sem nekaj štva! Naenkrat pa mi je prišla famozna misel!

Popoldne sem odsila k starinarju ter prodala štop knjig. Bile so grozno težke. Dal mi je dvajset mark. Povedala pa mu nisem še svojega stanovanja ker nočem, da bi prišel gori ter goroviti s teboj. Ti si dosti bolj praktična ter boš gotovo dobila več kot sem džibila jaz. Na ta način bi mogete zaslužiti marsiški postrani. Me morava delati seveda na polovico. Ali si zadovoljna? — je rekla Ellen.

Ruth je razburjena poslušala.

Stopila je k divanu ter pogledala na Ellen, razburjena.

— Fui, Ellen! Ali se ne smrjam?

Ellen je napravila nedolžen obraz.

— Moj Bog, zakaj pa se je treba naditega razburjati? Povsem eno je, če prodamo to blago kot da bi ga moli požrli!

— Ta stvar pripada starišem in ti nimaš nobene pravice, da bi prodala kaj takega. Na noben način pa ne smeš porabiti denarja zase, ampak za očeta.

Ellen je skomignila jezno z rameni.

— Sveta nebesa, papa ni bil še nikdar popolnoma zdrav in zdravnik mu je rekel, da mu stopiti v pokoj. Mama je včeraj sama izjavila, da nam bo papa v bodočnosti le težko breme.

Ruth se je stresa.

— Ellen, ali veš kako brezrečna si?

— Brezrečna? To je neumnost, jaz gledam življenje le tako kot je v resnicu. Ali misliš, da mi je vseeno, če je postal te mojega postavnega in lepega očeta naenkrat tak pohabljeneč, ki si ne more pomagati? Jaz sem se skoraj izjokala do nezvesti po oni strašni nesreči, ko so ga priseli domov! Ti si stala camkaj kot kip, nisi prelivala nikakih soža, ter odila mirno nočer, da mu pripravili posteljo. Za nič na svetu bi ne mogla storiti stega. Dočim je bila mama bližu omedlevice, nisi ti izgubila ni za trenutek svojega miru Sedaj pa me zmerjaš, da sem brezrečna! Papa mi je vendar majdražji. Za tebe živi le papa, ker ti vedno daje prednost. Da, da, popolnoma je znorel zate in ti se brigas le zanj. Jaz pa držim, z mamo, kot dobro ve!

Ruth je stremila svoji ustnici ter gledala presenečeno v lepi, a jezni obraz Ellen. Nato pa je rekla s priderkanim glasom:

— Če bi monala vrjeti, da občutiš sedaj to, kar govorиш, bi bilo naravnogrozn.

Ellen se je zopet nasmehnila napol jezni in napol v zadreg!

— Ti si tako solzava norica, Ruth! Seveda ti ni treba polagati možih besed na zlato tehnicu, kajti v jezi izredčem marsikatero nepremišljeno besedo.

Nastal je odmor. Sestri sta sedeli mirno, zatopljeni v globoke mili. Nato pa se je soper vzvratnila Ellen:

— Ne bodi tako onegavna, Ruth. Dajva na tajnem prodati stvari. Staršem ne bo nič škodovalo, a mlinke bova imeli nekaj denarja. Ko-

nečno pa bo prišlo vendar v dobro materi, kadar si bova same lahko kaj kupili.

Ruth je zopet obrnila svoj obraz proti sestri ter rekla:

— Ne, še danes zvečer bo izvedela mama za to. Jaz sama bom šla v čumnato ter si ogledala stvari. Popoldne lahko naročiva starinarja! Medtem, ko bom jaz zgoraj, lahko sporocil materi o svoji najdbi. Mama se ne peča rada s takimi ljudmi in jaz se bom pogajala s starinarjem. Na ta način ne bo ničesar izvedela o prodanih knjigah.

Ellen se je dvignila ter napravila porogljiv poklon.

(Dalje prihodnjič.)

10-LETNICA POLJSKEGA PLEBISCITA

Ten dni je poljska republika obhaja desetletnico gornješlezijskega plebiscita. Ta obletnica je ponovno mobilizirala vse nemščino na ogorenje izpade proti Poljakom. Vse te časopisje je znova izvežlo svojo "bolečo rano" na vzhodni mej, in dokazuje, da se Nemci godi vnebovprijuka krivica, katera da so boleči samo rane, prizadete nemške prodiranju v tuja narodna telesa. Plebiscit je beseda, ki tudi njen Slovenscem vzbuja gremke spomine na naklonjenost velesil in na njihovo velikodusje s katerim so ravno Slovanom dovolile plebiscit v krajih, kjer je obeta dočno podjetje več ko dvomljiv uspeh. Zapadne sile so vsele plebiscit našemu narodu na Koroškem, Poljakom pa v Gornji Šleziji in v Vzhodni Prusiji. Po čudni logiki so se morali ti prebisciti izvršiti takoj, v našem Primorju pa sploh ni bil dispusčen. Podoba je, da so se zapadne države prestrušile prevelikega porasta slovanskih držav, zato so na vse črti pregnali nemške obrambne čete s čisto poljsko cemljijo. Po premirju v Cooju je veleposlanška konferenca prisodila Poljakom tretjino plebiscitne cemelje s 3221 štiriskim kilometri in 280.000 prebivalci. Mesec dni nato je Poljska prisiljena pristala na to krivito delitev.

Zunaj poljskih meja so pri tej deželi ostali številni kraji, kjer so prebivalstvo je glasovalo za Poljsko. Med te spade industrijski bytomski kraj, ki je dal 63.000 poljskih glasov proti 43.000 nemškim. Kakor smo mi izgubili plebiscit na Koroškem, tako je Poljska podlegla v Vzhodni Prusiji, kjer so evangeliski Mazuri pod nemškim vplivom odločili v prid Nemčiji, podlegla pa bi bila tudi v Gornji Šleziji, da se ne krivitnemu rezultatu upri ves poljski narod in s siso zasedel pokrajino, ki naj bi jo ji odvezel goli formalizem. V teku stoletij je nemška kolonizacija domala spodnja poljski živelj v Spodnji Šleziji, gornji del nekdaj popolnoma slovenske pokrajine pa je enakosno vse nizslitu obdržal svoj poljski značaj. Po nemški statistiki so Poljaki odločili germanizaciji Gornje Šlezije ter so pred plebiscitem šteli 80% vsega prebivalstva. Na temelju tega dejstva bi moralna Gornja Šlezija pripisala Poljski brez plebiscita.

Enaka usoda je zadeala Zabrežje med vojno preimenovano v Hindenburg, kjer je za Poljsko glasovalo 13 občin, za Nemčijo pa samo štiri. Na ta način je samo v Gornji Šleziji pod nemško nadvlado še 600.000 Poljakov, ki danes ne uživajo skoraj nikakih narodnih pravic.

Enaka usoda je zadeala Zabrežje med vojno preimenovano v Hindenburg, kjer je za Poljsko glasovalo 13 občin, za Nemčijo pa samo štiri. Na ta način je samo v Gornji Šleziji pod nemško nadvlado še 600.000 Poljakov, ki danes ne uživajo skoraj nikakih narodnih pravic.

Posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer.

Poslujemo se vsi brez izjemne stare in stanovitne domače banke.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer.

Poslujemo se vsi brez izjemne stare in stanovitne domače banke.

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TESEN

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

RAZNE POVESTI in ROMANI:

(Nadaljevanje.)

Slovenski pisatelji II. sv.
Potresna povest, Moravske slike, Vejeda Pero i Perica, Črtice

Tigrovi zobje

Tik za fronte

Tatij, (Bevk), trd. vez

Tri indijske povesti

Tunel, soc. roman

Trenutki oddih

Turki pred Dunajem

Tri legende o razpelju, trd. vez

Tri rože

Tisoč in ena noč (štape)

vez za malo izdaja

Tisoč in ena noč

I. vitezek

II.

III.

KNJIGE SKUPAJ

V krempljih inkvizicij

V robstva (Matiče)

V gorskem zakolu

V oklopku okrog sveta, I. del

Veterina pisma, Marija Kmetova

Veliki inkvizitor

Vera (Waldeva